

Kącik Porad Obywatelskich

Świadczenie przedemerytalne – jeszcze nie emerytura...

W ostatnim czasie pojawia się wiele doniesień dotyczących wydłużenia wieku emerytalnego i jego zrównania dla kobiet i mężczyzn.

Takie plany mają swoich zwolenników - szczególnie w kręgach rządowych, ale również szeroka grupę przeciwników. Ścierają się tu różne grupy interesów i oczekiwań. Rządzący chcą „ratować” system emerytalny a jego beneficjenci chcą szybko z niego korzystać. Czasami pojawia się również argument na rzecz wydłużenia czasu pracy na korzyść zwiększenia wysokości świadczenia w myśl zasady: „więcej zbierzesz, więcej dostaniesz”. Wszystkie te kwestie dotyczą przyszłych emerytów, jednak są sytuacje, kiedy pracownik po zakończeniu zatrudnienia nie może jeszcze przejść na zasłużone świadczenie. W takich sytuacjach warto sprawdzić, czy nie posiadamy uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

Warunki, których spełnienie uzasadnia przyznanie świadczenia przedemerytalnego można sklasyfikować w dwóch grupach. Pierwsza z nich - to warunki jednakowe dla wszystkich osób, które ubiegają się o świadczenie przedemerytalne. Druga - to warunki szczególne, zindywidualizowane, uzależnione od stażu pracy, wieku, przyczyn rozwiązania stosunku pracy itd. Wszystkie te kwestie są określone w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. 2004 nr 120 poz. 1252), która była jedynie raz nowelizowana ustawą z dnia 3 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o świadczeniach przedemerytalnych

Warunki wspólne dla wszystkich świadczeń zostały określone w art. 2 ust. 3 w/w ustawy. Osoba spełnia szczególne warunki wymagane do przyznania tego świadczenia, jeżeli:

1. przez okres co najmniej 6 miesięcy pobierała zasiłek dla bezrobotnych,
2. nadal jest zarejestrowana, jako bezrobotna,
3. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
4. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych,
5. złoży wniosek w ciągu 14 dni od ustania zatrudnienia, w tym w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych albo innej pracy zarobkowej, jeżeli w okresie pobierania zasiłku wykonywała inną pracę zarobkową lub zatrudnienie w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo była zatrudniona w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych, a wykonywanie jednej z tych prac ustało po upływie 6-miesięcznego okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Warto wspomnieć, że począwszy od 1 lutego 2011r. - termin ten - w szczególnie uzasadnionych przypadkach - podlega przywróceniu na wniosek osoby zainteresowanej. Jest to pewien przywilej dla osób, które często z nieznajomości swoich uprawnień nie dopełniły stosownego obowiązku. O przywróceniu terminu rozstrzyga organ rentowy - ZUS.

Dodatkowe szczegółowe warunki nabycia świadczenia przedemerytalnego określone są w art. 2 ust. 1 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. Zgodnie z tymi przepisami prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

1. do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumie-

- niu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła, co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
2. do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub
3. do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą systemową, i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat -kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
4. zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat oraz do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat -kobieta i 60 lat -mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
5. do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub
6. do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

W ustawie o świadczeniu przedemerytalnym znalazło się również prawo do niego dla bardzo szczególnej grupy pracowników. W art. 2 ust 6 stwierdza się, że przysługuje również osobom, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, w brzmieniu ustalonym przepisami ustawy z 30 kwietnia 2004 r. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje również pracownikom stoczni, które zostały objęte postępowaniem kompensacyjnym.

Ustawodawca określił dość sztywno również wysokość należnego świadczenia w art. 3 cyt. ustawy. Świadczenie przedemerytalne ustalane na podstawie tych przepisów przysługuje w wysokości wynoszącej, od 1 marca 2012 r., 938,25 zł. Świadczenie przedemerytalne podlega okresowej waloryzacji, która przeprowadzana jest na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie emerytalnej.

Bardzo ważnym elementem w postępowaniu o przyznanie świadczenia przedemerytalnego jest fakt, że przyznawane jest

na wniosek zgłoszony przez osobę ubiegającą się o to świadczenie. Musimy pamiętać, że nie jest to świadczenie przyznawane z urzędu! Nie możemy mieć pretensji np. do pracowników Powiatowego Urzędu Pracy, którzy nie skierują nas do ZUS. Dbajmy sami o nasze świadczenie! Wniosek powinien być złożony w oddziale ZUS właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby starającej się, przy czym za miejsce zamieszkania uważa się miejsce ostatniego zameldowania na pobyt stały. Zakład Ubezpieczeń Społecznych właściwy dla mieszkańców powiatu człuchowskiego mieści się w Człuchowie, ul. Jerzego z Dąbrowy 3A, telefon 59 834 34 01. Osoba ubiegająca się o świadczenie przedemerytalne wniosek o to świadczenie zobowiązana jest zgłosić w ściśle określonym terminie. Stanowi o tym art. 2 ust 3 pkt 3, który mówi, że świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie, która „złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Do wniosku muszą być dołączone odpowiednie dokumenty lub oświadczenia stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanieżądanego świadczenia i ustalenie jego wysokości. Wysokość świadczenia może być mniejsza, niż wspomniana wcześniej kwota. Taka sytuacja może zaistnieć, jeżeli wnioskodawcą jest osoba, która posiadała prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat. W takim przypadku wysokość świadczenia nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta.

Decyzję w sprawie świadczenia przedemerytalnego wydaje organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, w którym osoba ubiegająca się o to świadczenie złożyła stosowny wniosek. Na wydanie decyzji organ ma w zasadzie 30 dni, jednak w szczególnie skomplikowanych sytuacjach może to być nawet 60 dni.

Od decyzji organu rentowego przysługują środki odwoławcze przewidziane w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych dla decyzji w sprawach emerytur i rent. Tryb odwoławczy w tych sprawach uregulowany jest w art. 83 tej ustawy. Jak wynika z regulacji zawartych w tym artykule:

- od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego,
- odwołanie do sądu przysługuje również w razie niewydania decyzji w terminie 2 miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia wniosku o świadczenie lub inne roszczenia,
- odwołanie wnosi się na piśmie do jednostki organizacyjnej Zakładu, którą wydała decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez tę jednostkę,
- jeżeli Zakład uzna odwołanie za słuszne, zmienia lub uchyla decyzję niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia wniesienia odwołania. W tym wypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu,
- jeżeli odwołanie nie zostało w całości lub w części uwzględnione, Zakład przekazuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia wniesienia odwołania, sprawę do sądu wraz z uzasadnieniem.

Na każdej decyzji organ wydający ma obowiązek umieścić

pouczenie. Dlatego jest tak ważne czytanie pism do końca, albowiem wskazywane są tam terminy i oznaczone organy do których skierować można odwołanie.

Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami. Świadczenia przedemerytalne przyznane na podstawie ustawy wypłaca się w terminie płatności wskazanym w decyzji przyznającej to świadczenie, natomiast świadczenia i zasiłki przedemerytalne przejęte przez ZUS z powiatowych urzędów pracy wypłaca się w terminie płatności wskazanym w zawiadomieniu, które zakład wysłał do każdego uprawnionego.

Prawo do świadczenia i zasiłku przedemerytalnego ustaje w przypadku zaistnienia jednej z okoliczności wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z 30 kwietnia 2004 r., a więc:

- na wniosek osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne,
- w dniu poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją organu rentowego ZUS lub innego organu emerytalno – rentowego, określonego w odrębnych przepisach,
- z dniem osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę,
- z dniem nabycia prawa własności lub objęcia w posiadania nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział w nieruchomości przekracza 2 ha przeliczeniowe,
- wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

Osoba pobierająca świadczenie lub zasiłek przedemerytalny jest obowiązana zawiadomić organ rentowy wypłacający to świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie prawa do tego świadczenia lub zasiłku.

Świadczenie lub zasiłek przedemerytalny pobrane po zaistnieniu jednej z wymienionych okoliczności są świadczeniami nienależnymi i podlegają zwrotowi. Prawo do świadczenia ulega zawieszeniu w przypadku nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty inwalidzkiej, a także w przypadku podjęcia wypłaty renty strukturalnej lub świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej. Należy również pamiętać, że świadczenie przedemerytalne może być zmniejszone w przypadku osiągnięcia dochodu przez osobę uprawnioną.

Prawo do świadczenia - od 1 lutego 2011 r. - może być także zawieszona na wniosek osoby uprawnionej do tego świadczenia.

W 2012 roku do końca lutego świadczenie przedemerytalne przysługuje w wysokości 867,25 zł. Natomiast od 1 marca 2012 roku wysokość świadczenia wyniesie 938,25 zł.

Warto zawsze sprawdzić, do jakich świadczeń możemy mieć uprawnienia. W tym celu można skorzystać z punktów informacyjnych, które znajdują się w Zakładach Ubezpieczeń Społecznych. Otrzymamy tam szeroką informację o wszystkich świadczeniach, jak również o wymaganiach, jakie należy spełnić, aby je otrzymać. Być może okaże się, że mamy uprawnienie np. do emerytury. Innym źródłem informacji są również doradcy Biura Porad Obywatelskich, które znajduje się w naszym Stowarzyszeniu. Zapraszamy do kontaktu!

Jacek Janusz

Biuro Porad Obywatelskich w Debrznie

Stowarzyszenie

"Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"

ul. Ogrodowa 26

77 - 310 Debrzno

tel. +48 59 833 57 50, +48 59 833 71 49

fax +48 59 833 71 79

www.bpo.stowdeb.pl

Wydanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego